

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@merp.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № 653 від 02.11.2020

**Державна регуляторна служба
України**

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України за результатами опрацювання рішення про відмову в погодженні регуляторного акта надає на погодження доопрацьований проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1178».

- Додатки:
1. Проект постанови на 7 арк. в 1 прим.
 2. Пояснювальна записка на 10 арк. в 1 прим.
 3. Аналіз регуляторного впливу на 20 арк. в 1 прим.
 4. Порівняльна таблиця на 17 арк. в 1 прим.
 5. Інформаційна довідка щодо врахування зауважень ДРС на 10 арк. в 1 прим.

Міністр

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ 2020 р. № _____

Київ

**Про внесення змін до постанови
Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1178**

Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1178 “Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 14, стор. 32, стаття 549) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від _____ 202_ року № _____

ЗМІНИ,

що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1178

1. У постанові:

1) у пункті 1 цифру та слово «1 квітня» замінити на цифри та слово «31 грудня»;

2) у пункті 2 слова «окремих партій» виключити;

3) у пункті 3:

підпункт 2 викласти в такій редакції:

«2) дія експериментального проекту поширюється на всіх постійних лісокористувачів;»;

підпункт 3 викласти у такій редакції:

«3) реалізація всієї необробленої деревини, заготовленої постійними лісокористувачами, а також такої, що планується до заготівлі, здійснюється виключно шляхом проведення електронних аукціонів в електронній торговій системі;»;

доповнити новим підпунктом 4 такого змісту:

«4) договори купівлі-продажу необробленої деревини, стороною яких є постійні лісокористувачі, діють в межах істотних умов договору до їх виконання (сплати ціни за лот та передачі лоту переможцю аукціону). Договори, укладені до набрання чинності цією постановою, продовжують діяти до дня їх виконання.»;

4) у пункті 4 підпункт 1 виключити;

5) пункт 5 викласти в такій редакції:

«5. Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів до 15 грудня 2021 р. поінформувати Кабінет Міністрів України про результати реалізації експериментального проекту та подати пропозиції щодо доцільності застосування процедури проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини на постійній основі.»;

б) доповнити новим пунктом 6 такого змісту:

«6. Державне агентство лісових ресурсів України на підставі пропозицій постійних користувачів щоквартально розробляє і не пізніше ніж за 45 днів до

завершення поточного кварталу публікує на своєму офіційному вебсайті та направляє до обласних управлінь лісового та мисливського господарства орієнтовний графік проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини наступного кварталу заготівлі.»;

7) у назві Порядку реалізації експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу окремих партій необробленої деревини слова «окремих партій» вилучити.

2. У Порядку реалізації експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини:

1) у пункті 1 слова «окремих партій» виключити;

2) у пункті 2:

в абзаці п'ятому слова «окремих партій» виключити;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«лот - партія необробленої деревини (заготовленої або такої, яка планується до заготівлі) або зобов'язання поставити таку партію деревини в майбутньому, що пропонується для продажу на аукціоні в розрізі сортименту та класу якості відповідно до національних стандартів;»;

абзац п'ятнадцятий виключити, у зв'язку з чим абзаци шістнадцятий – вісімнадцятий вважати п'ятнадцятим – сімнадцятим;

в абзаці п'ятнадцятому після слів «ціна партії встановлюється» додати слова «не нижче собівартості»;

в абзаці шістнадцятому слова «реєстраційний та гарантійний внески» замінити словами «гарантійний внесок»;

3) пункт 5 викласти в такій редакції:

«5. Підставою для проведення аукціону є рішення його організатора, в якому зазначається перелік лотів у розрізі сортиментів та класів якості відповідно до національних стандартів, які пропонуються для продажу на аукціоні, а також для кожного лота:

відомості у розрізі породи, сортименту, класу (класів) якості відповідно до чинних державних стандартів, а саме: сортимент, порода, клас якості, діаметр, довжина, склад;

квартал (квартали) та рік (роки) заготівлі деревини;

квартал (квартали) та рік (роки) поставки деревини;

розмір партії деревини;

стартова ціна за кубічний метр деревини з урахуванням базису поставки;

місцезнаходження лота;

дата проведення аукціону;

інші відомості, необхідні для проведення аукціону.

Не допускається поєднання в одному лоті деревини різних сортиментів, порід.»;

4) пункт 7 викласти в такій редакції:

«7. Оголошення про проведення першого аукціону оприлюднюється в електронній торговій системі не пізніше ніж за 10 робочих днів до дня проведення аукціону та повинне містити інформацію про:

відомості у розрізі класів якості відповідно до чинних державних стандартів, а саме: сортимент, порода, клас якості, діаметр, довжина, склад;

квартал (квартали) та рік (роки) заготівлі деревини;

квартал (квартали) та рік (роки) поставки деревини;

розмір партії деревини;

стартову ціну за кубічний метр деревини;

місцезнаходження лота;

дату та час проведення аукціону;

кінцевий строк прийняття заяв на участь в аукціоні;

розмір кроку аукціону;

розмір гарантійного внеску, а також роз'яснення щодо процедури його сплати;

розмір винагороди оператора;

текст договору, який пропонується укласти за результатами проведення аукціону, без визначення ціни та особи покупця;

наявність та розмір передоплати за договором (за наявності);

перелік документів, які додаються до заяви на участь в аукціоні, визначених у пункті 9 цього Порядку;

найменування, контактні дані та реквізити організатора аукціону для проведення покупцем розрахунків за лот.

До оголошення можуть додаватися зображення, документи та матеріали на лот, якщо вони були додані організатором до відповідного рішення про проведення аукціону.»;

5) у пункті 9:

абзац третій викласти в такій редакції:

«копію довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків, а для осіб, які через свої релігійні або інші переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та мають відмітку в паспорті, - копія паспорта громадянина України (у випадку наявності паспорта громадянина України у формі картки, що містить безконтактний електронний носій, до заяви на оренду додається копія такого паспорта або копія довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків за вибором особи);»;

в абзаці четвертому слово «адреси» замінити словом «адресу»;

в абзаці двадцять сьомому слова «реєстраційний і гарантійний внески» замінити словами «гарантійний внесок»;

абзац тридцять перший після слів «перекладений на українську мову» доповнити словами «та код ідентифікації юридичної особи.»;

б) пункт 10 після абзацу першого доповнити новими абзацами такого змісту:

«Не пізніше ніж через 3 робочі дні з дня публікації протоколу електронного аукціону електронна торгова система розкриває та опубліковує у відкритому доступі:

інформацію про учасників аукціону, а саме: для фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків; для юридичної особи - резидента - назву та код згідно з ЄДРПОУ; для юридичної особи - нерезидента - назву та код ідентифікації юридичної особи;

інформацію про всі цінові пропозиції учасників та час їх подання.»;

7) пункт 11 виключити;

8) в абзаці другому пункту 12 після слів «свою закриту цінову пропозицію» додати знаки та слова «(заяву на участь в аукціоні)»;

9) в абзаці першому пункту 13 слова «Реєстраційний та гарантійний внески вважаються сплаченими з моменту їх зарахування» замінити словами «Гарантійний внесок вважається сплаченим з моменту його зарахування»;

10) у пункті 14:

слова «та реєстраційний» виключити;

слово «внески» замінити словом «внесок»;

слово «їх» замінити на слово «його»;

11) у пункті 15 після слів «в особистому кабінеті» додати знаки та слова «, якщо інше не передбачено регламентом електронної торгової системи.»;

12) пункт 16 виключити;

13) в абзаці першому пункту 17 слова «має право прийняти» замінити словом «приймає»;

14) в абзаці першому пункту 18 слова «реєстраційний і гарантійний внески» замінити на слова «гарантійний внесок»;

15) в абзацах четвертому і п'ятому пункту 19 слова «реєстраційні та» виключити;

16) у пункті 20:

абзац перший викласти в такій редакції:

«У ході проведення аукціону його учасник може підвищити свою цінову пропозицію на будь-яку суму, але не менше ніж на розмір кроку аукціону.»;

в абзаці другому слова «для першого раунду» виключити;

після абзацу другого додати новий абзац такого змісту:

«Особливості проведення аукціону на підвищення ціни, аукціону з покроковим зниженням ціни та подальшим поданням цінових пропозицій, аукціону з можливістю визначення кількох переможців визначаються регламентом електронної торгової системи.»;

17) пункт 21 викласти в такій редакції:

«21. Лот, що не був реалізований на електронному аукціоні, виставляється на повторний електронний аукціон;

До стартової ціни на повторному електронному аукціоні організатором може застосовуватися зменшення стартової ціни у розмірі п'яти відсотків від ціни на попередньому електронному аукціоні за цим лотом.

Якщо лот не було реалізовано на повторному електронному аукціоні, організатор може прийняти щодо нього одне з таких рішень:

про виставлення лота на ще один повторний аукціон із застосуванням зменшення стартової ціни в розмірі п'яти відсотків від ціни на попередньому електронному аукціоні за цим лотом;

про розділення лота на менші за обсягом лоти та їх подальшу реалізацію згідно з цим Порядком;

про об'єднання лота з іншим лотом або лотами в один лот та його подальшу реалізацію згідно з цим Порядком.

Особливості проведення повторних електронних аукціонів визначаються

регламентом електронної торгової системи.»;

18) абзац другий пункту 22 викласти в такій редакції:

«Повторні електронні аукціони проводяться не раніше ніж через 3 робочі дні після дня опублікування оголошення про їх проведення та не пізніше 10 робочих днів після визнання попереднього аукціону таким, що не відбувся.»;

19) абзац другий пункту 23 доповнити реченням: «Вказана вимога не поширюється на випадок продажу лота єдиному претенденту.»;

20) абзац четвертий пункту 24 виключити;

21) в абзаці восьмому пункту 25 слова «сума сплачених реєстраційного та гарантійного внесків» замінити словами «сума сплаченого гарантійного внеску.»;

22) у пункті 26 слова «в день його опублікування» замінити словами «протягом трьох робочих днів із дня його опублікування.»;

23) у пункті 29:

абзаци другий і третій виключити, у зв'язку з чим абзаци четвертий – п'ятий вважати абзацами другим – третім;

в абзаці другому слово «подальших» виключити;

абзац третій викласти в такій редакції:

«Організатор аукціону забезпечує опублікування підписаного договору (для аукціонів із визначенням кількох переможців - договорів) купівлі-продажу лота в електронній торговій системі не пізніше наступного робочого дня після його підписання.»;

24) у пункті 30 після слів «організатором аукціону договору» додати знаки та слова «(для аукціонів із визначенням кількох переможців - договорів).»;

25) пункт 31 викласти в такій редакції:

«31. Оператори електронних майданчиків, через які було опубліковано оголошення про проведення аукціону в електронній торговій системі та/або з яких брав участь переможець (переможці) аукціону, мають право на винагороду, яка є оплатою послуг з організації та проведення аукціону, який визнано таким, що відбувся»;

26) пункт 32 викласти в такій редакції:

«32. Після визнання аукціону таким, що відбувся, винагорода утримується оператором із суми гарантійного внеску, сплаченого переможцем аукціону. Розмір винагороди становить 0,5 відсотка від ціни продажу лота з урахуванням податку на додану вартість та включає в себе винагороду адміністратора електронної торгової системи;

Умови розподілу винагороди між операторами та адміністратором визначаються регламентом електронної торгової системи та договором про використання електронної торгової системи.

Забороняється стягувати із переможця аукціону будь-які кошти понад розмір, встановлений абзацом першим цього пункту, за послуги, пов'язані із проведенням аукціону.»;

27) після пункту 35¹ доповнити Порядок пунктом 35¹ такого змісту:

«35¹. Інші питання, що стосуються проведення електронних аукціонів та не врегульовані цим Порядком, урегульовуються згідно з регламентом електронної торгової системи.».

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1178»

1. Резюме

Метою прийняття проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1178» (далі – проєкт акта, проєкт постанови) є внесення змін до правил реалізації необробленої деревини постійними лісокористувачами, виправлення недоліків існуючої системи продажу необробленої деревини, що значно ускладнюють умови як для ефективного функціонування, так і для якісного державного регулювання цієї галузі, забезпечення відкритості та прозорості процедури реалізації необробленої деревини.

2. Проблема, яка потребує розв'язання

Ключовим завданням ухвалення постанови Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1178 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини» (далі – Постанова № 1178) було підвищення прозорості та ефективності механізмів продажу необробленої деревини, та, як наслідок, — підвищення прозорості та прогнозованості ситуації із заготівлею деревини; підвищення ефективності розподілу деревини між суб'єктами господарювання; покращення фінансових результатів постійних лісокористувачів державної форми власності; покращення якості інформації щодо тенденцій розподілу необробленої деревини, що виготовляється постійними лісокористувачами, для Уряду, а отже, — підвищення якості урядових рішень у цій сфері. Необроблена деревина є продуктом переробки лісів, що вирощуються на землях України, є власністю народу України та довговідновлювальним ресурсом, відновлення якого залежить саме від державної політики у сфері лісового господарства.

За перший період дії Постанови № 1178 було виявлено низку суттєвих недоліків експериментального проєкту щодо проведення електронних аукціонів з продажу окремих партій необробленої деревини (далі – експериментальний проєкт), що знижують можливість реалізації завдань Постанови № 1178 у чинній редакції.

На виправлення цих недоліків та з метою реалізації загальних завдань розроблено зміни до Постанови № 1178.

Основним недоліком чинної Постанови № 1178 є обмеженість дії експериментального проєкту і поширення її тільки на постійних лісокористувачів, чистий дохід яких за результатами 2018 року становив не менше 10 млн гривень. Учасники експериментального проєкту відповідно до Порядку реалізації експериментального проєкту щодо проведення електронних аукціонів з продажу окремих партій необробленої деревини (далі – Порядок), затвердженого Постановою № 1178, виставляють на електронні аукціони з продажу окремих партій необробленої деревини не менше ніж 25 відсотків щомісячних запланованих обсягів заготівлі необробленої деревини лотами,

сформованими із деревини одного сортименту, в обсязі не менше ніж 150 м³ або за стартовою ціною лота не менше ніж 200 тис. гривень.

Таким чином, вимоги щодо правил здійснення аукціонів визначено лише для аукціонів «Прозорро.Продажі», в той час як вимоги до будь-яких інших аукціонів чи продажів не через аукціони відсутні.

Важливо також зазначити, що Постанова № 1178 є єдиним нормативно-правовим актом, що регулює продаж необробленої деревини в Україні. Таким чином, до 83 % необробленої деревини (що не підпадає під периметр експериментального проєкту) реалізується поза межами дії Постанови № 1178, а отже, – поза нормативним регулюванням.

Відсутність єдиних правил продажу деревини державними підприємствами, що є постійними лісокористувачами, не дозволяє забезпечити реалізацію завдань Постанови № 1178, мінімізувати корупційні ризики та зловживання.

Зокрема, користуючись можливістю продавати необроблену деревину не за встановленими правилами, постійні лісокористувачі ігнорують вимоги Постанови № 1178. Про це, зокрема, свідчить суттєве зниження сукупної вартості лотів, виставлених на аукціони протягом квітня-червня 2020 року (дані наведені в Таблиці 1). Також при виставленні лоту на електронні аукціони через електронну торгову систему «Прозорро.Продажі» та за умови відсутності (в тому числі через завищений рівень стартових цін) покупців на першому аукціоні постійні лісокористувачі не виконують вимогу Постанови № 1178 щодо виставлення лоту на повторний аукціон зі зниженням стартової ціни до рівня не нижче рівня собівартості. З урахуванням того, що рівень успішності торгів у лютому-травні 2020 року становив 6,7 %, на повторні торги мало виставлялись 93,3 % лотів. Водночас фактично на повторні торги виставлялось лише 30 % лотів.

Таким чином, ця деревина продається вже поза межами електронної торгової системи (далі – ЄТС) «Прозорро.Продажі», про що свідчить низька частка продажів деревини в ЄТС (дані наведені в Таблиці 2).

Це суперечить логіці та завданням Постанови № 1178. Також завищений рівень цін є однією з суттєвих проблем функціонування ринку деревини, оскільки призводить до відсутності попиту на деревину, що заготовляється постійними лісокористувачами.

Таблиця 1 «Обсяг необробленої деревини, виставлений для реалізації на аукціонах 2020 року» (станом на 17.06.2020)

Місяць	Форма аукціону	Виставлений обсяг, куб.м	Відсоток
лютий	електронні аукціони	1,509,04	
	інші аукціони	1,714	
	Прозорро.Продажі	485,04	24%
лютий, всього		1,995,80	
березень	електронні аукціони	2,075,27	
	Прозорро.Продажі	728,63	26%

березень, всього		2,803,904	
квітень	електронні аукціони	2,225,318	
	Прозорро.Продажі	608,189	21%
квітень, всього		2,833,507	
травень	електронні аукціони	2,042,724	
	Прозорро.Продажі	412,611	17%
травень, всього		2,455,335	
червень	електронні аукціони	1,735,759	
	Прозорро.Продажі	556,899	24%
червень, всього		2,292,658	

Таблиця 2. «Обсяг необробленої деревини, реалізований на аукціонах у 2020 році» (станом на 17.06.2020 року).

Місяць	Форма аукціону	Реалізовано (м ³)	Відсоток
лютий	електронні аукціони	342,399	
	інші	1,714	
	Прозорро.Продажі	9,178	3%
лютий, всього		353,291	
березень	електронні аукціони	574,328	
	Прозорро.Продажі	49,111	8%
березень, всього		623,440	
квітень	електронні аукціони	512,151	
	Прозорро.Продажі	29,711	5%
квітень, всього		541,862	
травень	електронні аукціони	508,861	
	Прозорро.Продажі	13,181	3%
травень, всього		522,042	
червень	електронні аукціони	321,981	
	Прозорро.Продажі	11,601	3%
червень, всього		333,582	

З лютого 2020 року по цей час (у межах експериментального проєкту) в ЕТС «Прозорро.Продажі» проведено 1,62 тис. аукціонів, на яких:

лоти успішно продавали 164 Організатори;

взяв участь 561 учасник;

середня кількість пропозицій становила 1,41 (максимум 8 учасників);

реалізовано понад 330 тис. м³ деревини;

сумарна ціна продажів становила 365,8 млн гривень.

Разом із тим відповідно до інформації про результати моніторингу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених, доступної на офіційному вебсайті Держлісагентства за посиланням http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=207160&cat_id=206804, з 01.01.2020 по 31.10.2020 реалізовано майже 12 млн м³ необробленої деревини 498 лісокористувачами.

Таким чином, статистика свідчить, що в ході експерименту через електронні

аукціони «Прозорро.Продажі» було реалізовано лише 2,8 % всієї необробленої деревини, заготовленої постійними лісокористувачами.

Вказане дає підстави стверджувати, що в ході експериментального проєкту деревина в ЕТС «Прозорро.Продажі» реалізовується лісокористувачами за залишковим принципом та результати продажів у ЕТС належним чином не відображають ситуацію в галузі. Саме тому доцільним є продовження строку дії експериментального проєкту, що з урахуванням поширення його дії на всіх лісокористувачів дозволить повно та всебічно проаналізувати ситуацію на ринку.

Через відсутність єдиних правил проведення електронних аукціонів у чинній редакції Постанова № 1178 не допомагає вирішити інше проблемне питання існуючої системи продажу необробленої деревини – наявність скарг на штучне обмеження доступу учасників ринку (деревобробників) до придбання необробленої деревини.

Непрозорість процедур продажу створює сприятливі умови для корупції з боку постійних лісокористувачів. Учасниками ринку є понад 15 тис. суб'єктів малого та середнього бізнесу, при цьому продаж необробленої деревини окремими заготівельниками через прямі договори або через регіональні майданчики створює факти монополізації таких продажів з боку таких майданчиків, що призводить до неможливості потенційних покупців зареєструватись на торги, вчасно дізнатись про проведення аукціонів з продажу цінних порід деревини тощо. Зокрема, у вересні 2020 року учасники ринку заявляли про створення «системи тіншових аукціонів, аби потрібна сировина діставалась потрібним людям, а не будь-кому» (<https://interfax.com.ua/news/economic/691076.html>).

Відкрита інформація про проданий товар (хто купив, що, за якою ціною та у кого) є тільки в електронній торговій системі «Прозорро.Продажі». Інші біржі не оприлюднюють статистику щодо проведених аукціонів, таким чином, інформація про проданий товар (хто купив, що саме, за якою ціною та у кого) відсутня у відкритому доступі.

Оскільки інформація про продажі не консолідована, розміщується на різних ресурсах та за різними правилами, створюється ситуація, коли неможливо заздалегідь дізнатись про проведення торгів/електронних аукціонів, зареєструватись на аукціони тощо.

Саме тому є важливим запровадження обов'язкового розкриття інформації про результати аукціонів із продажу необробленої деревини, а саме розкриття осіб учасників аукціонів, покупців та умов продажу із обов'язковою публікацією підтверджувальних документів (протоколу аукціону, договору). Вказане дозволить повно та всебічно аналізувати ефективність ринку реалізації необробленої деревини, своєчасно вживати заходів у випадках виявлення порушень процедури продажу, ліквідує можливість використання непрозорих процедур продажу і зменшить вплив корупційних чинників.

Також у ході реалізації Постанови № 1178 проблемним питанням є відсутність інформації щодо обсягу попиту та пропозиції за кожним з окремих сортів деревини. Це унеможливує формування ефективної державної політики щодо ведення лісового господарства. У свою чергу, це погіршує перспективи як

фінансового стану самих лісокористувачів, так і української деревопереробної та меблевої промисловості за відсутністю у держави важелів впливу на ситуацію щодо збільшення постійними лісокористувачами обсягу виробництва дефіцитних порід дерев та зменшення обсягу вирощування профіцитних порід.

Саме тому Міндовкілля як центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, з урахуванням результатів аналізу перших 6 місяців дії експерименту пропонує доопрацювати експериментальний проєкт, виправивши його ключові недоліки.

Зокрема, міністерство пропонує розширити дію експериментального проєкту на всі державні підприємства, що є постійними лісокористувачами. І за рахунок цього забезпечити прозорість процедури продажу та публічність інформації про обсяги проданої кожним постійним лісокористувачем деревини, а також ціни продажу необробленої деревини.

Розширення дії експериментального проєкту має на меті:

забезпечення повнотою інформації про ситуацію з розподілом необробленої деревини, що заготовляється державними підприємствами, і таким чином, підвищити якість державної політики у цій сфері;

зменшення корупційних ризиків при продажу необробленої деревини;

виправлення ситуації, коли через відсутність публічно доступної на єдиному ресурсі інформації про дату та здійснення продажів учасники ринку не можуть взяти участь у торгах;

виправлення ситуації, коли створюються штучні/технічні обмеження для доступу учасників ринку до придбання деревини.

Окрім того, з метою надання достатнього часу для перевірки ефективності нової моделі запропонованого регулювання міністерство пропонує продовжити дію експериментального проєкту до 31 грудня 2021 року. З урахуванням масових порушень постійними лісокористувачами умов чинної редакції Постанови № 1178 та вкрай низьких обсягів фактичної реалізації деревини через електронну торгову систему перевірити ефективність експерименту щодо запровадження продажу деревини через електронні аукціони станом на сьогодні не є можливим. Саме тому після ухвалення змін до Постанови № 1178 необхідно передбачити додатковий час на її реалізацію з метою отримання можливості проведення аналізу її ефективності для досягнення завдань.

Ураховуючи стратегічну важливість лісогосподарської галузі, реалізація необробленої деревини потребує єдиного та загальнообов'язкового нормативного врегулювання, що дозволить знизити ризики щодо проявів корупціогенних чинників та значно збільшити надходження до бюджету.

Слід зауважити, що, на відміну від окремих електронних майданчиків, електронна торгова система «Прозорро.Продажі» не є оператором електронного майданчика. Навпаки, державна електронна торгова система є аукціонним модулем, який забезпечує інтеграцію різноманітних приватних майданчиків, що забезпечується завдяки дворівневості ЕТС, де держава володіє захищеним модулем електронних аукціонів, а акредитовані у системі приватні електронні біржі виконують функції із залучення клієнтів (покупців) на будь-який лот.

Завдяки ЕТС «Прозорро.Продажі» лот, який виставляється на будь-якому одному майданчику, акредитованому в ЕТС, одночасно відображається на всіх інших майданчиках, акредитованих у цій системі.

Таким чином, ЕТС «Прозорро.Продажі» не є конкурентом електронних майданчиків, а навпаки, об'єднує та інтегрує приватні майданчики; усуває монополію окремих електронних майданчиків у доступі до обмеженого ресурсу (лотів з необробленої деревини), надаючи доступ до цих лотів клієнтам усіх інших електронних майданчиків. При цьому функція державного підприємства «Прозорро.Продажі» полягає у забезпеченні захисту, надійності, стабільності аукціонного модулю, тобто системи, в якій безпосередньо відбуваються аукціони.

Положення Постанови № 1178 не поширюються на діяльність приватних власників лісів, а тому проєкт змін до Постанови № 1178 не обмежує свободу їх діяльності та право на вільне укладення договорів.

Важливо наголосити, що переведення процедури продажу з офлайн- в онлайн-формат електронних аукціонів не є зміною умов продажу деревини. Цей підхід передбачає виключно зміну формату продажу, а не його умов. Як зазначено вище, інші формати реалізації деревини створюють ряд корупційних ризиків і не завжди є ефективними. Застосування публічних електронних аукціонів разом із відкритою публікацією інформації про них дозволить поінформувати про продаж та потенційно залучити до участі в аукціонах необмежену кількість учасників, що є безпосередньою протилежністю прямих продажів - непублічної процедури, про факт та умови якої знають лише покупець та продавець.

Таким чином, механізм електронних аукціонів дозволить ліквідувати обмежений доступ до інформації, розширить коло потенційних учасників та унеможливить застосування продавцем неконкурентних інструментів продажу чи обмеження конкуренції, таких як: пріоритетне укладення договорів, першочергова поставка товарів обмеженому колу споживачів, надання будь-яких пільг чи переваг окремими покупцям, що ставлять їх у привілейоване становище щодо інших підприємців, чи будь-яке інше обмеження прав підприємців щодо придбання та реалізації товарів, встановлення заборон чи обмежень відносно окремих підприємців або груп підприємців.

Також проєктом постанови пропонується встановити додаткові вимоги до інформації для кожного лота, який пропонується для продажу на аукціоні, а саме: «відомості у розрізі породи, сортименту, класу (класів) якості, відповідно до чинних державних стандартів, а саме: сортимент, порода клас якості, діаметр, довжина, склад;», «квартал (квартали) та рік (роки) заготівлі деревини;», «квартал (квартали) та рік (роки) поставки деревини;». Вказана інформація про лот безпосередньо впливає на вартість його продажу та є важливою для покупців деревини, а тому вказуються продавцями необробленої деревини у всіх лотах, що публікуються до продажу (приклад із ЕТС <https://prozorro.sale/auction/ТІЕ001-UA-20201109-63946>, приклад біржового інформаційного бюлетеня <http://dlmg.baranivka.info/images/ad/tendera.pdf>, приклад довідкової таблиці, що додається

Організатором до лоту в ЕТС

<https://procedure.prozorro.sale/api/documents/public/0d32edf222cf492ca22c5ab1e6e71816>). Таким чином, ця норма фіксує усталені ринкові практики Організаторів аукціонів, що фактично визнані ними практичними, корисними та безумовно виконуються. Крім того, відповідна інформація так само важлива для потенційних покупців деревини, для держави та громадськості, оскільки дає можливість здійснити якісний аналіз, планування та прогнозування ринку.

Таким чином, проектом постанови пропонується внести ряд важливих змін до Порядку. Для забезпечення повного, всебічного та належного дослідження ефекту від впровадження експериментального проекту строк його дії, встановлений Постановою № 1178, а саме до 01.04.2021 року, є недостатнім.

3. Суть проекту акта

Проектом акта пропонується внести зміни до правил проведення продажу необробленої деревини на відкритих електронних аукціонах в електронних торгових системах, а саме: сприяти створенню в Україні прозорого ринку необробленої деревини з чіткими правилами участі та рівними правами учасників, застосуванню принципів змагальності і відкритості для держави та громадськості.

Проектом постанови пропонується:

запровадити відчуження через електронну торгову систему всієї необробленої деревини, заготовленої постійними лісокористувачами;

уніфікувати правила та процес реалізації деревини, розширити коло учасників та підвищити конкуренцію на ринку;

врегулювати загальні умови підготовки та проведення електронних торгів (аукціонів) з продажу деревини із використанням електронної торгової системи, зокрема визначити процедури підготовки до електронних торгів (аукціону) та процедури проведення електронних торгів (аукціону), а також публікації інформації про результати торгів;

зменшити вартість участі в аукціонах для покупців (для продавців участь в аукціонах є безкоштовною); встановити єдиний розмір гарантійного внеску та винагороди за організацію та проведення аукціонів;

нормативно передбачити можливість використання різних типів електронних аукціонів, що більш ефективні в окремих випадках продажу;

підвищити залученість потенційних покупців за рахунок рівного доступу для всіх осіб, що зацікавлені взяти участь у таких аукціонах;

створити умови для побудови відкритої та загальнодоступної системи онлайн-моніторингу продажу необробленої деревини задля посилення громадського контролю у цій сфері;

запровадити використання для продажу необробленої деревини державної електронної торгової системи, що успішно використовується для проведення електронних аукціонів із реалізації та оренди державного та комунального майна, а також ряду інших активів, що передбачено законами України «Про приватизацію державного і комунального майна», «Про альтернативні джерела енергії», постановами Кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 р. № 803, від

10 травня 2018 р. № 432, від 2 жовтня 2019 р. № 865 та іншими нормативно-правовими актами.

4. Вплив на бюджет

Реалізація проєкту акта не потребує додаткових видатків з державного та місцевих бюджетів.

5. Позиція заінтересованих сторін

Реалізація положень проєкту акта матиме вплив на ключові інтереси окремих верств (груп) населення, об'єднаних спільними інтересами, суб'єктів господарювання (прогноз впливу додається).

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудої сфери, прав осіб з інвалідністю; зазначається позиція відповідних заінтересованих сторін: уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, наводиться інформація про надсилання такого проєкту акта на розгляд Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт акта з метою проведення громадських обговорень опублікований на офіційному вебсайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (<https://mepr.gov.ua>, підрозділ «Регуляторна діяльність», розділ «Діяльність»).

6. Прогноз впливу

Реалізація проєкту акта матиме позитивний вплив на забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави, запровадить єдині правила реалізації необробленої деревини, ліквідує можливість використання непрозорих процедур продажу і зменшить вплив корупційних чинників.

Реалізація акта не матиме негативного впливу на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

7. Позиція заінтересованих органів

Проєкт акта потребує погодження Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерства фінансів України,

Державної регуляторної служби України, Державного агентства лісових ресурсів України та отримання висновку Міністерства юстиції України.

8. Ризики та обмеження

У проєкті акта відсутні положення, які порушують принципи забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

У проєкті акта відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

9. Підстава розроблення проєкту акта

Проєкт акта розроблено Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі».

**Міністр захисту довкілля
та природних ресурсів України**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

«__» «_____» 202_ р.

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ

реалізації проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1178» на ключові інтереси заінтересованих сторін»

1. Короткий опис по суті проєкту постанови

Проєктом акта передбачається внести зміни до правил проведення аукціонів з продажу необробленої деревини.

2. Вплив на ключові інтереси усіх заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)
		Короткостроковий вплив (до року)	Довгостроковий вплив (більше року)	
Постійні лісокористувачі	Наявність чіткого нормативного регулювання Максимально проста процедура продажу	-	+	Виконання регулювання щодо забезпечення функціонування реалізації необробленої деревини не несе додаткового навантаження на постійних лісокористувачів. На першому етапі необхідно забезпечити організацію роботи, після чого очікується оптимізація процесу роботи з лотами за рахунок цифровізації
Суб'єкти господарювання які здійснюють закупівлю необробленої деревини	Прозорі правила поведінки на ринку	+	+	Використання інформації про виставлений на продаж товар у реальному часі дозволить планувати виробничу діяльність та отримати економічний ефект
Особи, що працюють із відкритими даними (дослідники, аналітики, журналісти тощо)	Детальні відкриті дані	-	+	Можливість аналізувати та контролювати ефективність реалізації необробленої деревини, здійснювати моніторинг порушень, вчасно реагувати в разі їх виявлення

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України
від 4 грудня 2019 р. № 1178»

I. Визначення проблеми

Відповідно до вимог Указу Президента України № 511/219 «Про деякі заходи щодо збереження лісів та раціонального використання лісових ресурсів» та на виконання пункту 2 доручення Прем'єр-міністра України за результатами наради під головуванням Прем'єр-міністра України від 29 листопада 2019 року розроблено Порядок реалізації експериментального проєкту щодо проведення електронних аукціонів з продажу окремих партій необробленої деревини (далі – Порядок), в подальшому затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 року № 1178 (далі – Постанова № 1178). Експериментальний проєкт щодо проведення електронних аукціонів з продажу окремих партій необробленої деревини (далі – експериментальний проєкт) розпочав дію з 01.02.2020 року та триває до 01.04.2021 року.

Головною метою експериментального проєкту стала реалізація повноважень Кабінету Міністрів України в частині регулювання продажів необробленої деревини, та запровадження нормативного регулювання у відповідній сфері.

Відповідно до статті 7 Лісового кодексу України ліси, які знаходяться в межах території України, є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника на ліси здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією України. Зазначене встановлено також статтею 13 Конституції України.

Окрім того, як зазначається у статті 8 Лісового кодексу України, у державній власності перебувають усі ліси України, крім лісів, що перебувають у приватній власності. Право державної власності на ліси реалізується державою, зокрема, в особі Кабінету Міністрів України.

Відповідно до частини першої статті 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Відповідно до статті 49 цього ж закону Кабінет Міністрів України видає обов'язкові для виконання акти — постанови і розпорядження. У свою чергу, відповідно до статті 119 Конституції України, Кабінет Міністрів України здійснює інші повноваження, визначені Конституцією та законами України, зокрема, і визначені Законом України «Про Кабінет Міністрів України».

Відповідно до вищевикладеного, зважаючи на те, що ліси є об'єктами права власності Українського народу, взаємодія та поводження із таким об'єктами становить суспільний інтерес. Пунктом 2 розділу другого Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» передбачено Кабінету Міністрів України забезпечити прийняття рішень з питань, що потребують законодавчого врегулювання, крім випадків, визначених статтею 92 Конституції України, щодо

проведення у сферах, відповідальність за які несе Кабінет Міністрів України, зокрема екології, державного управління, охорони здоров'я, експерименту, строк якого не перевищує двох років. Порядок проведення експерименту встановлюється Кабінетом Міністрів України.

З огляду на неврегульованість в повному обсязі правовідносин у сфері реалізації необробленої деревини, як продукту, який отримується із вирубки лісів, нормами Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України та статтею 92 Конституції України, беручи до уваги положення пункту 2 розділу другого Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища», Кабінет Міністрів України Постановою № 1178 запровадив експериментальний проєкт, метою якого було виправлення низки суттєвих недоліків існуючої системи продажу необробленої деревини, що значно ускладнює умови як для ефективного функціонування, так і для якісного державного регулювання даної галузі.

Зокрема, однією з ключових вад ринку є непрозорість розподілу необробленої деревини, що є продуктом переробки лісів, — та, як наслідок, відсутність якісної та достовірної інформації щодо ситуації із продажем необробленої деревини, а з іншого боку — значні можливості для зловживань учасниками ринку, передусім постійних лісокористувачів, під час продажу деревини. Це є тим більш важливим, що необроблена деревина є ресурсом із тривалим (кілька десятків років) циклом відновлення, що призводить до ризику того, що у гонитві за отриманням швидкого прибутку учасники ринку нехтуватимуть питанням вчасного відновлення лісових насаджень, що, в свою чергу, означатиме значне погіршення екологічної безпеки України.

Таким чином, ключовим завданням ухвалення Постанови № 1178 було підвищення прозорості та ефективності механізмів продажу необробленої деревини, та як наслідок — підвищення прозорості та прогнозованості ситуації із заготівлею деревини; підвищення ефективності розподілу деревини між суб'єктами господарювання; покращення фінансових результатів постійних лісокористувачів державної форми власності; покращення якості інформації щодо тенденцій розподілу необробленої деревини, що виготовляється постійними лісокористувачами, для уряду і, відтак, — підвищення якості урядових рішень у цій сфері. Це є тим більш важливим, що необроблена деревина є продуктом переробки лісів, що вирощуються на землях України, є власністю народу України, та є довговідновлювальним ресурсом, відновлення якого залежить саме від державної політики у цій сфері.

З метою забезпечення реалізації лісоматеріалів на внутрішньому ринку через прозорий механізм Постановою № 1178 було запропоновано використовувати сучасні електронні сервіси — аукціони, здатні забезпечити належні обсяги продажів за надійною та відкритою процедурою на конкурентних умовах, а саме електронні аукціони з продажу необробленої деревини на умовах змагальності

учасників в електронній торговій системі (далі – ЕТС) «Прозорро.Продажі», яка знаходиться у державній власності.

Водночас, як засвідчили оперативні дані щодо перших результатів впровадження експерименту, діюча редакція Постанови лише частково дозволяє досягти цих завдань.

Дія експериментального проєкту поширюється лише на тих постійних лісокористувачів, чистий дохід яких за результатами 2018 року становив не менше 10 млн. гривень включно. Згідно з Постановою № 1178, інші партії необробленої деревини мають реалізовуватись через інші електронні аукціони. Водночас, вимоги щодо правил здійснення аукціонів визначено лише для аукціонів «Прозорро.Продажі», в той час як вимоги до будь-яких інших аукціонів як такі відсутні та не можуть бути визначені на такому рівні, щоб це дозволяло забезпечувати мінімізацію корупційних ризиків та зловживань при цьому.

Важливо також зазначити, що Постанова № 1178 є єдиним нормативно-правовим актом, що регулює продаж необробленої деревини в Україні. До 83 % необробленої деревини реалізується поза межами Постанови № 1178, а відтак - поза нормативним регулюванням.

Як наслідок цього, склалася ситуація, що реалізація необробленої деревини сьогодні здійснюється фактично кількома методами, з яких лише один метод (продажі через ЕТС «Прозорро.Продажі») забезпечує достатній рівень прозорості та підзвітності продажів, а відтак — і досягнення цілей даної постанови.

Зокрема, практика продажів необробленої деревини через ЕТС «Прозорро.Продажі» забезпечує вільний доступ учасників до аукціонів та відсутність штучних перешкод для доступу до закупівлі деревини. Інформація про всі аукціони є доступною на публічному аналітичному модулі електронної торгової системи «Прозорро.Продажі» <https://bi.prozorro.sale/#/>, і дозволяє Кабінету Міністрів у режимі реального часу відслідковувати ситуацію із продажем необробленої деревини.

З лютого 2020 року по даний час (в межах експериментального проєкту) в ЕТС «Прозорро.Продажі» проведено 1,62 тис. успішних аукціонів, на яких:

- лоти успішно продавали 164 Організатори;

- в аукціонах взяв участь 561 учасник;

- середня кількість пропозицій на аукціон склала 1,41 (максимум 8 учасників);
- реалізовано понад 330 тис. м³ деревини;

- сумарна ціна продажів склала 365,8 млн. гривень.

Разом із тим, відповідно до інформації про результати моніторингу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених, доступної на офіційному веб-сайті Держлісагентства за посиланням http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=207160&cat_id=206804 з 01.01.2020 по 31.10.2020 реалізовано майже 12 млн. м³ необробленої деревини 498 лісокористувачами.

Таким чином, статистика свідчить, що в ході експерименту через електронні аукціони Прозорро.Продажі було реалізовано лише 2,8% всієї необробленої деревини, заготовленої постійними лісокористувачами.

Вказане дає підстави стверджувати, що в ході експериментального проекту деревина в ЕТС «Прозорро.Продажі» реалізовується лісокористувачами за залишковим принципом та результати продажів у ЕТС належним чином не відображають ситуацію в галузі. Саме тому доцільним є продовження строку дії проекту, що з урахуванням поширення його дії на всіх лісокористувачів дозволить повно та всебічно проаналізувати ситуацію на ринку.

Водночас, продажі деревини, що здійснюються через інші електронні аукціони, а також через прямі договори, не забезпечують прозорості та підзвітності. Зокрема, інформація про кількість угод; ціни та обсяги продажів; покупців; середню вартість лотів різних типів деревини, за результатами як інших електронних аукціонів, так і прямих договорів, відсутня.

Зокрема, відповідно до інформації Держлісагентства понад 71% заготовленої деревини (10519,8 м³ із 14805,6 м³ у 2019 році) реалізується за прямими договорами. Водночас, укладення прямих договорів знаходиться в абсолютній дискреції продавців деревини та створює умови для непрозорого розподілу державного ресурсу за неринковими принципами.

Інформація, яка дозволяла б аналізувати тенденції у продажах деревини за прямими договорами, збирається із значною затримкою, та у форматі, мало придатному для швидкого та ефективного аналізу поточних тенденцій Кабінетом Міністрів з метою забезпечення ефективного виконання його функцій із регулювання цієї, суспільно, економічно, та екологічно важливої галузі економіки України. У свою чергу, це створює значний простір для зловживань під час розподілу деревини. Прикладом висвітлення названої проблеми є звіт Державної фінансової інспекції про перевірку діяльності Держлісагентства за 2009 – 2010 роки та перші дев'ять місяців 2011 року.

Аналогічна проблема існує і в частині продажу деревини через окремі електронні майданчики. Хоча продажі деревини через окремі електронні майданчики дещо підвищують зручність здійснення продажів, це не усуває ризику маніпуляції під час торгів, зокрема через відсутність публікації даних про планові дати проведення аукціонів; недопуск небажаних учасників торгів до реєстрації на аукціоні; відсутність інформації про переможців аукціонів, інших учасників, тощо. На це, зокрема, звертає увагу профільна Асоціація біржових та електронних майданчиків України <https://news.liga.net/all/pr/aeacr-vystupaet-za-zavershenie-reformy-na-rynke-prodaji-neobrobotannoy-drevesiny>.

Важливо також зауважити, що на відміну від окремих електронних майданчиків, електронна торгова система «Прозорро.Продажі» не є оператором електронного майданчика. Навпаки, державна електронна торгова система є аукціонним модулем, який забезпечує інтеграцію різноманітних приватних майданчиків. Саме це забезпечується завдяки дворівневості ЕТС, де держава володіє захищеним модулем електронних аукціонів, а акредитовані у системі приватні електронні біржі виконують функції із залучення клієнтів (покупців) на будь-який лот.

Завдяки ЕТС «Прозорро.Продажі» лот, який виставляється на будь-якому одному майданчику, акредитованому в ЕТС, одночасно відображається на всіх інших майданчиках, акредитованих в цій системі.

Таким чином, ЕТС «Прозорро.Продажі» не є конкурентом електронних майданчиків, а навпаки, об'єднує та інтегрує приватні майданчики; усуває монополію окремих електронних майданчиків у доступі до обмеженого ресурсу (лотів з необробленої деревини), надаючи доступ до цих лотів клієнтам всіх інших електронних майданчиків. При цьому, функція державного підприємства «Прозорро.Продажі» полягає у забезпеченні захисту, надійності, стабільності аукціонного модулю – тобто системи, в якій безпосередньо відбуваються аукціони.

Наявність саме прямих договорів або ж непрозорих механізмів торгів створює значний ризик змови великих покупців на ринку з метою антиконкурентних узгоджених дій, що призводить до спотворення результатів торгів, що раніше відбувались на окремих регіональних біржах (у 2012 році Антимонопольний комітет України оштрафував за це асоціацію «Меблідеревпром» та її 14 учасників у загальному на 419 млн. гривень).

Відтак, обидва ці методи реалізації деревини не лише не дозволяють досягати цілей державної політики, але й несуть суттєві корупційні ризики, що, в свою чергу, призводить до втрат держави як через погіршення фінансового стану постійних лісокористувачів, так і зменшення рівня податкових надходжень до бюджетів всіх рівнів.

Це також створює низку інших проблем для державного управління у цій галузі, зокрема:

1. Вплив цін продажу деревини на фінансовий стан постійних лісокористувачів державної форми власності. Поширеною проблемою постійних лісокористувачів є поганий фінансовий стан та неспоможність виконувати всі зобов'язання, зокрема по виплаті заробітних плат та сплаті податків. Водночас, відсутність як детальної, так і агрегованої інформації щодо цін продажів продукції, та механізму ціноутворення на продукцію, яка є ключовим джерелом надходжень лісокористувачів, призводить до неможливості визначити реальні причини поганого фінансового стану лісокористувачів. Непрозорість процедур продажу створює значні можливості для корупції та заниження формальних цін продажу з боку постійних лісокористувачів.

2. Відсутність інформації про баланс ринку деревини. Через закритість консолідованої інформації про торги, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів немає інформації щодо того, яким є обсяг попиту та пропозиції за кожним з окремих сортів деревини в контексті загальнодержавних показників продажів. Це унеможлиблює формування ефективної державної політики щодо здійснення лісових насаджень. В свою чергу, це погіршує перспективи як фінансового стану самих лісокористувачів, так і української деревопереробної та меблевої промисловості, адже у держави немає важелів для виправлення ситуації, коли постійні лісокористувачі збільшуватимуть обсяг виробництва дефіцитних порід дерев та зменшуватимуть обсяг вирощування профіцитних порід.

3. Постійні скарги на перешкоди доступу учасників ринку – постійних деревообробників та штучні обмеження у доступі до продажу деревини. Зокрема, через неможливість заздалегідь дізнатись про проведення торгів/електронних

аукціонів; неможливість зареєструватись на аукціони, тощо.

4. Непрозорість процедур продажу створює значні можливості для корупції та заниження формальних цін продажу з боку постійних лісокористувачів.

Зазначена ситуація має прямий негативний вплив на розвиток малого та середнього бізнесу в Україні, та на розвиток конкуренції як такої. Адже через наявну ситуацію суб'єкти малого та середнього бізнесу мають обмежений доступ до ринку необробленої деревини, що погіршує їх конкурентні умови. Учасниками ринку є понад 15 тис. суб'єктів малого та середнього бізнесу, при цьому продаж необробленої деревини окремими заготівельниками через регіональні майданчики створює факти монополізації таких продажів з боку таких майданчиків, що призводить до неможливості потенційних покупців зареєструватись на торги, вчасно дізнатись про проведення аукціонів з продажу цінних порід деревини, тощо. Зокрема, у вересні 2020 року учасники ринку заявляли про створення “системи тіньових аукціонів, аби потрібна сировина діставалась потрібним людям, а не будь кому”. (<https://interfax.com.ua/news/economic/691076.html>).

Таким чином, наразі має місце недосконалість ринку, яка потребує державного втручання. Продавці необробленої деревини (постійні лісокористувачі) на свій розсуд ухвалюють рішення, продавати (і якщо так, то в якому обсязі та за якими цінами), чи не продати деревину певному суб'єкту господарювання. Ключовим фактором цих недосконалостей ринку є саме непрозорість інформації про обсяги, локацію, час та умови продажу деревини.

Як зазначено вище, інші формати реалізації деревини створюють ряд корупційних ризиків і не завжди є ефективними. Застосування публічних електронних аукціонів разом із відкритою публікацією інформації про них дозволить поінформувати про продаж та потенційно залучити до участі в аукціонах необмежену кількість учасників, що є безпосередньою протилежністю прямих продажів - непублічної процедури, про факт та умови якої знають лише покупець та продавець. Таким чином, механізм електронних аукціонів дозволить ліквідувати обмежений доступ до інформації, розширить коло потенційних учасників та унеможливить застосування продавцем неконкурентних інструментів продажу чи обмеження конкуренції, таких як: пріоритетне укладення договорів, першочергова поставка товарів обмеженому колу споживачів, надання будь-яких пільг чи переваг окремими покупцям, що ставлять їх у привілейоване становище щодо інших підприємців чи будь-яке інше обмеження прав підприємців щодо придбання та реалізації товарів, встановлення заборон чи обмежень відносно окремих підприємців або груп підприємців.

Саме тому Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, як центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, з урахуванням результатів аналізу перших 6 місяців дії експерименту пропонує доопрацювати експериментальний проект, виправивши його ключові недоліки. Міністерством було підготовлено проект комплексних змін до Постанови

№ 1178, що має на меті вирішити вищевказані проблеми та уникнути в подальшому корупційних факторів, зумовлених ними.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів (чинної редакції Постанови № 1178) у зв'язку з обмеженнями їх дії: поширення не на всіх постійних лісокористувачів, обмеження по розміру та вартості лотів, незначний час, що відведено для реалізації експериментального проекту. Відсутність регулювання в свою чергу допускає можливість використання неринкових механізмів продажу.

II. Цілі державного регулювання

Метою прийняття проекту постанови є вдосконалення пілотного проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу окремих партій необробленої деревини у електронній торговій системі, із урахуванням проміжних результатів його проведення, адаптація до потреб ринку. Постановою пропонується тимчасово (до закінчення дії пілотного проекту) розповсюдити дію такого експериментального проекту на всю необроблену деревину, що реалізується, щоб провести комплексний аналіз ринку необробленої деревини та обрати на підставі такого аналізу кращі підходи для формування принципів регулювання ринку.

Також слід зазначити, що переведення процедури продажу з офлайн в онлайн-формат не є зміною умов продажу деревини. Даний підхід передбачає виключно зміну формату продажу, а не його умов.

Завданням запропонованих проектом постанови змін є:

запровадження принципів правової визначеності, рівності учасників, змагальності, прозорості та загальнодоступності інформації на відкритому ринку; конкурентного економічного середовища;

балансу інтересів всіх учасників ринку, тобто:

для покупців — оптимального розподілу загальнодоступного державного ресурсу за справедливою ціною;

для продавців — максимальної ефективності роботи;

для держави — виправлення недоліків ринку через створення прозорих та однакових для всіх правил гри, що забезпечить передбачуваність та, як наслідок, стабільний розвиток як покупців, так і продавців необробленої деревини.

Зокрема, Проектом постанови передбачається:

1) Запровадити відчуження через електронну торгову систему всієї необробленої деревини, заготовленої постійними лісокористувачами.

2) Уніфікувати правила та процес реалізації деревини, розширити коло учасників та підвищити конкуренцію на ринку.

3) Врегулювати загальні умови підготовки та проведення електронних торгів (аукціонів) з продажу деревини із використанням електронної торгової системи, зокрема, визначити процедури підготовки до електронних торгів (аукціону) та процедури проведення електронних торгів (аукціону), а також публікації інформації про результати торгів.

4) Зменшити вартість участі в аукціонах для покупців (для продавців участь в аукціонах є безкоштовною). Встановити єдиний розмір гарантійного внеску та винагороди за організацію та проведення аукціонів.

5) Нормативно передбачити можливість використання різних типів електронних аукціонів, що більш ефективні в окремих випадках продажу.

6) Підвищити залученість потенційних покупців за рахунок рівного доступу для всіх осіб, що зацікавлені взяти участь у таких аукціонах.

7) Створити умови для побудови відкритої та загальнодоступної системи онлайн-моніторингу продажу необробленої деревини задля посилення громадського контролю у цій сфері.

8) Запровадити використання для продажу необробленої деревини державної електронної торгової системи, що успішно використовується для проведення електронних аукціонів з реалізації та оренди державного та комунального майна, а також ряду інших активів передбачено Законами України «Про приватизацію державного і комунального майна», «Про альтернативні джерела енергії», постановами Кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 р. № 803, від 10 травня 2018 р. № 432, від 2 жовтня 2019 р. № 865 та іншими нормативно-правовими актами.

Як зазначалося вище, понад 73 % найбільших постійних лісокористувачів наразі є учасниками експериментального проекту і поширення його дії на 21% менших лісокористувачів забезпечить також їм можливість реалізувати деревину з використанням сучасних конкурентних та відкритих аукціонів, тобто поширить напрацьований позитивний досвід більшості ринку на його окремих представників, що раніше були цього досвіду позбавлені.

При цьому, положення Постанови №1178 не поширюються на діяльність приватних власників лісів, а тому проект змін до постанови № 1178 не обмежує свободу їх діяльності та право на вільне укладення договорів.

Також проектом постанови пропонується встановити додаткові вимоги до інформації для кожного лота, який пропонується для продажу на аукціоні, а саме: «відомості у розрізі породи, сортименту, класу (класів) якості, відповідно до чинних державних стандартів, а саме сортимент, порода клас якості, діаметр, довжина, склад;», «квартал (квартали) та рік (роки) заготівлі деревини;», «квартал (квартали) та рік (роки) поставки деревини;». Впровадження зазначених змін необхідне з наступних причин:

«Відомості у розрізі породи, сортименту, класу (класів) якості, відповідно до чинних державних стандартів, а саме сортимент, порода, клас якості, діаметр, довжина, склад» є чинниками, що вказують характеристики деревини та безпосередньо впливають на її вартість, а тому вказуються Організаторами аукціонів у всіх лотах, що публікуються до продажу (приклад із ЕТС <https://prozorro.sale/auction/TIE001-UA-20201109-63946>, приклад біржового інформаційного бюлетеню <http://dlmg.baranivka.info/images/ad/tendera.pdf>, приклад довідкової таблиці, що додається Організатором до лоту в ЕТС <https://procedure.prozorro.sale/api/documents/public/0d32edf222cf492ca22c5ab1e6e71816>). Таким чином, ця норма фіксує усталені ринкові практики Організаторів аукціонів, що фактично визнані ними практичними, корисними та безумовно

виконуються. Крім того, відповідна інформація так само важлива для потенційних покупців деревини, для держави та громадськості задля можливості здійснення якісного аналізу, планування та прогнозування ринку.

«Квартал (квартали) та рік (роки) заготівлі деревини;», а також «квартал (квартали) та рік (роки) поставки деревини;» безпосередньо впливають на вартість деревини, що пропонується до продажу, тому є важливою характеристикою товару. Деревина має властивість з часом псуватися та втрачати свої цінні властивості, тому вкрай важливою інформацією є час її заготівлі. Наприклад, якщо електронний аукціон проводиться у січні 2021 року важливою для покупця інформацією є чи виставлена на продаж деревина буде заготовлена в 1 кварталі 2021 року, чи була заготовлена в 2018-му та зберігалася 3 роки на складі.

Таким чином, запропонована проектом додаткова інформація про лот безпосередньо впливає на вартість його продажу, та є важливою для покупців деревини.

Важливо зазначити, що основоположні засади реалізації необробленої деревини вже визначені діючою Постановою № 1178 і проектом змін до постанови зазначені засади змінюються. Разом з тим, окремі технічні особливості механізму проведення аукціонів Постановою № 1178 врегульовані шляхом встановлення посилання на норму Регламенту функціонування системи, що застосовується при продажі деревини. Перерахування в тексті Постанови № 1178 надмірних технічних деталей призведе до суттєвого ускладнення тексту постанови, що суперечить принципам нормопроекування.

Аналогічні посилання на зазначену норму застосовуються в багатьох інших постановах Кабінету Міністрів України, що були погоджені Державною регуляторною службою та вже набрали чинності, зокрема:

постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту з проведення електронних аукціонів з реалізації матеріальних цінностей державного матеріального резерву» від 4 грудня 2019 р. № 985 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/985-2019-%D0%BF#Text>);

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реалізації товарів на митних аукціонах, редукуваннях та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 4 грудня 2019 р. № 1050 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1050-2019-%D0%BF#Text>);

постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання оренди державного та комунального майна» від 03 червня 2020 р. № 483 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2020-%D0%BF#Text>);

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку відчуження об'єктів державної власності» від 6 червня 2007 р. № 803 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2007-%D0%BF#Text>);

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами» від 23 вересня 2020 р. № 993 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2020-%D0%BF#Text>).

Також, проектом постанови пропонується виключити п. 16 Порядку, згідно з яким: «Якщо на момент закінчення строку прийняття заяв на участь в аукціоні не подано жодної заяви, аукціон вважається таким, що не відбувся». Відповідно до чинної редакції Порядку пункт 35 визначає, що електронний аукціон визнається таким, що не відбувся, в разі:

«якщо на момент закінчення строку прийняття заяв на участь в аукціоні не подано жодної заяви;

відмови учасника з наступною за величиною ціною пропозицією після переможця від очікування та дискваліфікації переможця аукціону;

дискваліфікації учасника з наступною за величиною ціною пропозицією, якого електронна торгова система визначила переможцем аукціону, з підстав, зазначених у пункті 34 цього Порядку.»

У той же час, пункт 16 Порядку встановлює, що аукціон вважається таким, що не відбувся, якщо на момент закінчення строку прийняття заяв на участь в аукціоні не подано жодної заяви. Тобто пункт 16 Порядку фактично дублює положення п. 35 Порядку, а тому є зайвими та надмірними.

Важливо зазначити, що згідно з інформацією Держлісагентства обсяг необробленої деревини, виставленої для реалізації на аукціонах в межах експериментального проекту протягом лютого – червня 2020 року, у 4 із 5 місяців становив менше 25%, встановлених Постановою № 1178.

Місяць	Форма аукціону	Виставлений обсяг, куб.м	Відсоток
лютий	електронні аукціони	1 509 047	
	інші аукціони	1 714	
	Прозорро.Продажі	485 041	24%
лютий всього		1 995 802	
березень	електронні аукціони	2 075 273	
	Прозорро.Продажі	728 631	26%
березень всього		2 803 904	
квітень	електронні аукціони	2 225 318	
	Прозорро.Продажі	608 189	21%
квітень всього		2 833 508	
травень	електронні аукціони	2 042 724	
	Прозорро.Продажі	412 613	17%
травень всього		2 455 337	
червень	електронні аукціони	1 735 759	
	Прозорро.Продажі	556 899	24%
червень всього		2 292 658	

Крім того, обсяг необробленої деревини, реалізований поза аукціонами у 2020 році (станом на 17.06.2020 року) становив:

Місяць	Обсяг (м ³)		
	власні потреби	прямі договори	соціальна сфера

січень	13 209	719 854	117 056
лютий	13 717	751 126	134 800
березень	14 157	757 502	166 456
квітень	8 220	415 026	141 424
травень	5 051	447 030	161 204
червень	2 039	270 913	89 947
Разом	56 393,2	3 361 449,7	810 886,6

Тому Постанова 1178 фактично не виконується належним чином. Попри те, що метою її прийняття було подолання корупції в галузі, галузь стала тільки частково прозорішою.

Переважає більшість необробленої деревини реалізується поза нормативним регулюванням, на умовах та за правилами, самостійно встановленими організаторами реалізації деревини.

Таким чином запропонованим проектом постанови пропонується внести ряд важливих змін до Порядку проведення електронних аукціонів із продажу необробленої деревини. Для забезпечення повного, всебічного та належного дослідження ефекту від їх впровадження строк дії експериментального проекту, встановлений чинною Постановою №1178, а саме до 01.04.2021 року, буде недостатнім.

З огляду на викладене, а також враховуючи пункт 2 Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища», відповідно до якого Кабінет Міністрів України зобов'язаний забезпечити прийняття рішень з питань, що потребують законодавчого врегулювання, крім випадків, визначених статтею 92 Конституції України, щодо проведення у сферах, відповідальність за які несе Кабінет Міністрів України, зокрема екології, державного управління, охорони здоров'я, експерименту, строк якого не перевищує двох років, проектом постанови пропонується продовжити тривалість експериментального проекту до кінця 2021 року. Таким чином на реалізацію проекту встановлюється достатній строк, що узгоджується з вимогами чинного законодавства.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи	Так	Ні
Громадяни		ні
Держава	так	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	так	

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Нижче наведено прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання. Для проведення оцінки обрано два альтернативних способи досягнення цілей регулювання (Альтернатива 1 та Альтернатива 2).

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Не забезпечується досягнення цілей державного регулювання. Збереження значних викривлень ринку, що призводять до обмеження участі частини учасників ринку до сировини; ускладнюють саморегулювання ринку в частині пошуку балансу попиту та пропозиції; ускладнюють доступ Уряду до актуальної та повної інформації щодо ситуації на ринку, що, в свою чергу, ускладнює ухвалення якісних урядових рішень, тощо.
Альтернатива 2 Дострокове завершення експериментального проекту, прийняття регулювання на постійній основі.	Досягнення основної мети регулювання, але виключається можливість виправити недоліки регулювання. Збереження значних викривлень ринку, що призводять до обмеження участі частини учасників ринку до сировини; ускладнюють саморегулювання ринку в частині пошуку балансу попиту та пропозиції; ускладнюють доступ Уряду до актуальної та повної інформації щодо ситуації на ринку, що, в свою чергу, ускладнює ухвалення якісних урядових рішень, тощо.
Альтернатива 3 Актуалізація умов чинного експериментального проекту	Такий спосіб забезпечить досягнення основної мети регулювання — створення єдиних та прозорих правил реалізації необробленої деревини, та, завдяки цьому - підвищення ефективності розподілу деревини між суб'єктами господарювання; покращення фінансових результатів постійних лісокористувачів державної форми власності; покращення якості інформації щодо тенденцій розподілу необробленої деревини, що виготовляється постійними лісокористувачами, для уряду і, відтак, - підвищення якості урядових рішень у цій сфері.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей Оцінка впливу на сферу інтересів держави.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні	Втрати бюджетів через недоотримання податкових надходжень від постійних лісокористувачів внаслідок

		недоотримання ними доходів від продажу необробленої деревини
Альтернатива 2 Дострокове завершення експериментального проекту, прийняття регулювання на постійній основі	Часткові: досягнення основної мети регулювання, але виключається можливість виправити недоліки регулювання.	Втрати бюджетів через недоотримання податкових надходжень від постійних лісокористувачів у внаслідок недоотримання ними доходів від продажу необробленої деревини
Альтернатива 3 Актуалізація умов чинного експериментального проекту	Нормативне встановлення єдиних правил для ринку, профілактика корупціогенних факторів у галузі, підвищення конкурентності та доходів державних підприємств від продажів, доступні відкриті дані про результати роботи напрямку і як наслідок вплив на позиції України у міжнародних рейтингах прозорості.	Потенційне збільшення доходів бюджетів різних рівнів від податкових платежів постійних лісокористувачів внаслідок більш прозорого ціноутворення на деревину, яку вони заготовляють

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні	Не передбачаються
Альтернатива 2 Дострокове завершення експериментального проекту, прийняття регулювання на постійній основі	Часткові: досягнення основної мети регулювання, але виключається можливість виправити недоліки регулювання.	Додаткові витрати на сплату реєстраційних внесків та винагороди оператора електронного майданчика в розмірах, передбачених чинним Порядком.
Альтернатива 3 Актуалізація умов чинного експериментального проекту	Єдині правила роботи ринку продажу необробленої деревини, відкриті дані, припинення необхідності сплати реєстраційного внеску та зменшення розмірів винагороди оператора електронного майданчика.	На ознайомлення з оновленим регулюванням, отримання навичок роботи в ЕТС (для нових користувачів)

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

Регуляторний акт впливатиме на 349 постійних лісокористувачів та 1000 потенційних учасників аукціонів, всі з яких є мікрокомпаніями.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	-	-	1349	1349
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	-	-	100	100

У зв'язку з цим, в таблиці зазначена загальна кількість суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які матимуть змогу реалізувати окремі партії деревини через електронний аукціон.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні	На участь у аукціоні.
Альтернатива 2 Дострокове завершення експериментального проекту, прийняття регулювання на постійній основі	Часткові: досягнення основної мети регулювання, але виключається можливість виправити недоліки регулювання.	На участь у аукціоні.
Альтернатива 3 Актуалізація умов чинного експериментального проекту	Єдині правила для ринку. Відкриті дані про результати реалізації деревини.	На участь у аукціоні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
--	---	---

Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	0	Є недоцільним, оскільки не дозволить досягти цілей державного регулювання.
Альтернатива 2 Дострокове завершення експериментального проекту, прийняття регулювання на постійній основі	1	Є недоцільним, оскільки не дозволить повною мірою досягти цілей державного регулювання.
Альтернатива 3 Актуалізація умов чинного експериментального проекту	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною мірою. При цьому є можливість перевірити ефективність регулювання до впровадження на постійній основі.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні	Втрати бюджетів через корупційні зловживання	Є неприйнятним, оскільки не вирішує цілей державного регулювання, чинні норми не виконуються
Альтернатива 2 Дострокове завершення експериментального проекту, прийняття регулювання на постійній основі	Часткові: досягнення основної мети регулювання, але виключається можливість виправити недоліки регулювання.	Відсутні	Є неприйнятним, оскільки повною мірою не вирішить цілі державного регулювання, правила встановлені тільки для частини ринку.
Альтернатива 3 Актуалізація умов чинного експериментального проекту	Доступність, відкритість та прозорість процедур проведення продажу. Єдині правила для ринку. Відкриті дані про результати реалізації деревини.	Відсутні	Цілі прийняття акта можуть бути реалізовані повною мірою. Наявна можливість у разі необхідності внести зміни в запропоновані алгоритми регулювання.

Рейтинг	Аргумент щодо переваг обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
---------	---	--

Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Не виконується належним чином та не вирішує ключового завдання щодо створення ефективної та прозорої системи продажу необробленої деревини.	Х
Альтернатива 2 Дострокове завершення експериментального проекту, прийняття регулювання на постійній основі	Досягнення основної мети регулювання, але виключається можливість виправити недоліки регулювання.	Відсутній ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта.
Альтернатива 3 Актуалізація умов чинного експериментального проекту	Повною мірою виконує задачі регулювання, забезпечує вирішення питання щодо створення ефективної та прозорої системи продажу необробленої деревини, залишає можливість перевірити ефективність регулювання	Відсутній ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проектом постанови, пропонуються наступні механізми, за допомогою яких можна розв'язати окреслене коло проблем:

- 1) поширення нормативного регулювання продажу необробленої деревини на всіх постійних лісокористувачів;
- 2) запровадження реалізації необробленої деревини виключно на загальнодоступних та прозорих електронних аукціонах (крім обмеженої кількості випадків, передбачених постановою);
- 3) заборони зміни суттєвих умов укладених договорів, у тому числі шляхом укладення додаткових договорів;
- 4) встановлення єдиних вимог до формування лотів;
- 5) закріплення порядку та умов проведення аукціонів у разі неуспішного аукціону, а також застосування дисконту до стартової ціни на додаткових аукціонах;
- 6) відміни реєстраційного внеску, встановлення єдиного розміру гарантійного внеску та винагороди за організацію та проведення аукціонів.

Для реалізації вищевказаних механізмів суб'єктам регулювання необхідно буде організувати їх дотримання та виконання в ході виконання бізнес-процесів, пов'язаних із продажем необробленої деревини.

Перш за все, забезпечити ознайомлення учасників ринку із запровадженим регулюванням та його виконання в ході реалізації необробленої деревини. А також, перевірку того, що необроблена деревина реалізується на електронних аукціонах (а не за прямими договорами чи на торгах «із голосу») із дотриманням принципів відкритості, загальнодоступності, конкурентності; лоти формуються згідно з вимогами нормативного акту; з учасників аукціонів стягуються тільки

гарантійні внески нормативно визначеного розміру, що після завершення аукціону - повертаються, а з переможців - тільки винагорода визначеного розміру; в разі неуспішності аукціону повторні торги за цим лотом відбуваються в межах регулювання; укладені договори купівлі-продажу необробленої деревини виконуються належним чином виключно в межах своїх істотних умов і не допускаються зловживання при їх виконанні тощо.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Прийняття регуляторного акта забезпечить врегулювання питання використання електронної торгової системи для процедури реалізації необробленої деревини, а також створить баланс інтересів держави, громадян та суб'єктів господарювання (як державного, так і приватного сектору економіки).

Запровадження регуляторного акта не призведе до додаткового фінансового навантаження на органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування чи суб'єктів господарювання, які відчужують необроблену деревину, адже вказана в проекті постанови електронна торгова система вже функціонує.

ТЕСТ малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Проект постанови оприлюднено на офіційному веб-сайті Міністерства захисту довкілля та ресурсів для громадського обговорення. У разі наявності зауважень чи пропозицій до проекту постанови представники мікро- та малого підприємництва матимуть можливість висловити їх на адресу міністерства.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва.

Кількість суб'єктів малого підприємництва, на які поширюється регулювання: 349 лісокористувачів, 100% яких є мікропідприємствами.

3. Розрахунок витрат суб'єкта малого підприємництва на виконання вимог регулювання.

Згідно з Порядком доступ до інформації, оприлюдненої в електронній торговій системі, є безоплатним та вільним. Оператор електронного майданчика повинен забезпечувати на безоплатній основі рівний доступ усім користувачам до інформації про проведення електронного аукціону, включаючи надання можливості спостерігати за перебігом аукціону в інтерактивному режимі реального часу.

Лісокористувачі — організатори аукціонів не сплачують жодних коштів за користування електронною торговою системою та будь-які дії пов'язані з реалізацією окремих партій деревини.

Загальні принципи створення та проведення електронних аукціонів в електронній торговій системі Прозорро.Продажі не відрізняються від принципів роботи будь-яких інших електронних торгових систем, тому час, необхідний для вироблення навичок роботи в системі оцінюється в 4 години.

Можливі витрати потенційних Організаторів аукціону (продавців)

№ з/п	Найменування оцінки	У стартовий рік впровадження регулювання	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за 5 років
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання				
1	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання (час на пошук нормативно-правового акта в мережі Інтернет та ознайомлення з ним)	56,62 грн. (2 год * 28,31 грн.)	- (припущено, що суб'єкт здійснюватиме ознайомлення з нпа в рік його впровадження)	- пілотний проект пропонується на 1 рік
2	Процедури організації виконання вимог регулювання:			
	Процедури отримання навичок роботи в ЕТС	113,24 грн. (4 год * 25,13 грн.)	- (припущено, що суб'єкт отримає навички роботи в системі в рік впровадження)	- пілотний проект пропонується на 1 рік
3	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць (без урахування потенційних учасників)	349	349	349
4	Сумарно, гривень (рядок 1 × рядок 3)	59281,14 грн.	-	-

* у розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», з 1 січня 2020 року становить 28 грн. 31 копійок.

Витрати учасників аукціону додатково до витрат на ознайомлення з нормативною базою та отримання навичок роботи в ЕТС міститимуть витрати на сплату винагороди оператора в разі перемоги в електронному аукціоні.

Щоквартально очікується реалізація до 15 тис. лотів загальним обсягом до 7 млн. м³ необробленої деревини. При цьому на кожен лот подають заявки на участь до 6 учасників та до 30 % продажів є успішними. За середню вартість 1 м³ деревини взято 1 тис. грн. Максимальна очікувана кількість унікальних учасників оцінюється у 1 тис.

Таким чином, один потенційний учасник аукціону прогнозовано візьме участь у (15000 лотів / 1000 учасників) = 15 аукціонах за квартал, тобто в 60 аукціонах на рік.

Винагорода Оператора, через електронний майданчик якого подано найвищу цінову пропозицію, фактично сплачується з коштів переможця електронного аукціону, та становить 0,6% ціни продажу лоту.

Винагорода оператора, яка має бути сплачена всіма учасниками оцінюється в $(7000000 \text{ м}^3 * 1000 \text{ грн./м}^3 * 30\% \text{ успішних аукціонів}) * 0,6\% = 12\,600\,000$ гривень. Таким чином 1 усереднений учасник прогнозовано сплачуватиме за квартал $(12\,600\,000 / 1000) = 12\,600$ грн. та, відповідно 50 400 грн за рік при усередненій вартості придбаної деревини — 8 400 000 гривень.

Можливі витрати потенційних учасників аукціону (покупців)

№ з/п	Найменування оцінки	У стартовий рік впровадження регулювання	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за 5 років
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання вимог регулювання:				
1	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання (час на пошук нормативно-правового акта в мережі Інтернет та ознайомлення з ним)	56,62 грн. (2 год * 28,31 грн)	- (припущено, що суб'єкт здійснюватиме ознайомлення з нпа в рік його впровадження)	- пілотний проект пропонується на 1 рік
2	Процедури організації виконання вимог регулювання:			
	Процедури отримання навичок роботи в ЕТС	113,24 грн. (4 год * 25,13 грн)	- (припущено, що суб'єкт отримає навички роботи в системі в рік впровадження)	- пілотний проект пропонується на 1 рік
	Сплата винагороди оператора	50400 грн.	50400 грн.	50400 грн.
3	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	1000	1000	1000
4	Сумарно, гривень (рядок 1 × рядок 3)	50569860 грн.	50569860 грн.	50569860 грн.

Додаткові витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва не передбачаються.

Також не передбачається розроблення коригуючих та пом'якшувальних заходів.

Утворення нового державного органу не передбачається.

Можлива шкода у разі очікуваних результатів дії акта не прогнозується.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Проектом постанови строк дії експериментального проекту пропонується продовжити з 01.04.2021 року до 31.12.2021 року, тобто на 10 місяців.

Продовження строку дії експериментального проекту є важливим у зв'язку з внесенням змін до постанови та затвердженого нею Порядку, що суттєво змінюють обсяг експериментального проекту. Як наслідок, для збору достатньої

кількості даних, необхідних для повного та всебічного аналізу результатів запровадження врегулювання, дослідження його наслідків потрібен додатковий час.

Крім того, відповідно до пункту 2 Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» Кабінет Міністрів України зобов'язаний забезпечити прийняття рішень з питань, що потребують законодавчого врегулювання, крім випадків, визначених статтею 92 Конституції України, щодо проведення у сферах, відповідальність за які несе Кабінет Міністрів України, зокрема екології, державного управління, охорони здоров'я, експерименту, строк якого не перевищує двох років. Порядок проведення експерименту встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Запропоновані зміни продовжать загальну дію проєкту до 20 місяців, що узгоджується з вимогами чинного законодавства.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності запровадження регуляторного акта слугуватиме:

1) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта (кількісний показник — кількість Організаторів, що оголошували аукціони в ЕТС);

2) обсяг необробленої деревини, що виставлено на аукціони в ЕТС (кількісний показник - обсяг необробленої деревини, що виставлено на аукціони в ЕТС);

3) обсяг необробленої деревини, що реалізовано за результатами аукціонів в ЕТС (кількісний показник – обсяг необробленої деревини, що реалізовано за результатами аукціонів в ЕТС);

4) кількість учасників аукціонів (кількісний показник — кількість Учасників, що брали участь в аукціони в ЕТС);

5) пропозицій на торги (кількісний показник — усереднена кількість учасників на аукціоні; наприклад: «в середньому 2 учасники на аукціон»);

6) різниця між початковою ціною та ціною за якою реалізовано деревину (кількісний показник — середній відсоток зростання ціни на електронному аукціоні за квартал; наприклад: «ціна на аукціонах зросла в середньому на 15%»);

7) кількість успішних аукціонів (кількісний показник — кількість електронних аукціонів в ЕТС, за результатами проведення яких визначено переможця, наприклад: «відсоток успішних аукціонів становить 60%»).

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання – високий, оскільки проєкт постанови буде оприлюднено на офіційному веб-сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів для громадського обговорення.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта буде проводитись

статистичним методом шляхом аналізу статистичної інформації (статистичних даних) наданої уповноваженими органами управління.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься протягом року з дня його оприлюднення та має бути проведене до 15.12.2021 року. Повторне відстеження результативності регуляторного акта провести не вбачається можливим із огляду на обмежений строк дії акта.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України як розробник акта.
